

ORNITOLOG
GDAŃSK

OPINIA PRZYRODNICZA (Ornitologiczna - chiropterologiczna)

Gdańsk, wrzesień 2025 rok

Zadanie:

*Opinia przyrodnicza (ornitologiczna - chiropterologiczna) dotycząca budynku **Szkoły**
Podstawowej w Osowie, ul. Wielewska 23, Osowo*

Autorzy opracowania:

Michał Dworak | Zespół Ornitolog.Gdansk.pl

EKSPERT ORNITOLOG

Michał Dworak

Gdańsk, wrzesień 2025 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	4
2. WYNIKI.....	6
4. ZALECENIA DLA INWESTORA NA CZAS REALIZACJI PRAC REMONTOWYCH:	6
5. NADZÓR NAD REMONTEM.....	7
6. ZAPEWNIENIE SCHRONIEŃ.....	7
7. WYMAGANE ZEZWOLENIA.....	9
BIBLIOGRAFIA.....	9
LITERATURA.....	10

1. WSTĘP

Niniejszą dokumentację sporządzono w celu opisanie i określenia wpływu na gatunki objęte ochroną gatunkową (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt Dz.U. 2016 poz. 2183) planowanego przedsięwzięcia budowlanego na **budynku Szkoły Podstawowej w Osowie, ul. Wielewska 23, Osowo.**

2. METODYKA WYKONYWANYCH OBSERWACJI

Oceny przyrodniczej dokonano na podstawie wizji terenowej przeprowadzonej w dniu 5 września 2025 r. dokonano wstępnej oceny budynku, zakwalifikowano miejsca, które mogą być potencjalnie atrakcyjne dla ptaków, m.in. do założenia gniazd i do wyprowadzenia lęgów w późniejszym okresie. Obserwację prowadzono w godzinach porannych od 8:20 do godziny 10:40. Niewielka powierzchnia, na której prowadzono prace umożliwiła jej dokładne oględziny, które polegały na obserwacji budynku wraz z otoczeniem (w promieniu ok. 20 m.), dachu, wnęk okiennych (wykorzystywanych przez oknówki *Delichon urbicum* corocznie w tych samych miejscach), otworów wentylacyjnych. Przeprowadzono również nasłuchy. Budynek kontrolowano również pod kątem obecności szpar, wnęk i ubytków w elewacji. Takie miejsca są często wykorzystywane przez ptaki.

Obserwacje prowadzono z wykorzystaniem lornetki OLYMPUS EXWP 8x42, lunety Nikon FIELDSCOPE 20x60. Jak również za pomocą kamery inspekcyjnej RIDGID AC-300. Dokumentację fotograficzną wykonano aparatem Nikon D7100 z obiektywem NIKKOR 18-300 mm.

Cele obserwacji:

- określenie czy przedmiotowy budynek jest wykorzystywane jako miejsce gniazdowania ptaków, jeśli tak to jakie gatunki, w jakiej liczebności występują oraz gdzie zlokalizowane są te miejsca;
- określenie potencjalnych miejsc, które mogłyby być zajęte przez ptaki, przed rozpoczęciem prac na przedmiotowym budynku, dokładna lokalizacja tych miejsc;
- zaproponowanie optymalnych metod by zminimalizować ryzyko pokrywania się terminów zasiedlania przez awifaunę przedmiotowego budynku z pracami;
- konieczność ewentualnego zapewnienia ptakom zastępczych miejsc lęgowych w ramach rekompensaty utraconych, które zostaną zniszczone podczas przedmiotowych prac wraz z propozycją takiej rekompensaty.

Obserwacje ornitologiczne powinny zostać przeprowadzone 2-krotnie w drugiej połowie kwietnia i drugiej połowie maja. Jeśli prace mają być realizowane między 1 września a 31 marca, badania te można przeprowadzić wiosną poprzedzającą remont. Jeśli prace są planowane na okres 1 kwietnia - 31 sierpnia, badania należy przeprowadzić wiosną roku poprzedniego. W szczególnych przypadkach badania mogą być przeprowadzone w innym czasie. Ponieważ nie ma wówczas możliwości identyfikacji rzeczywistego zajęcia budynku przez ptaki, przy szacowaniu potencjalnej szkody i planowaniu działań zapobiegawczych oraz podstawowych, uzupełniających i kompensacyjnych środków zaradczych należy przyjmować maksymalne zasiedlanie przez ptaki, jakie jest możliwe w tego typu budynkach.

3. WYNIKI

Podczas obserwacji dokonano inwentaryzacji wszystkich ścian budynku.

Podczas inwentaryzacji nie stwierdzono gniazd gatunków chronionych. Nie stwierdzono obecności nietoperzy.

W związku z powyższym obecnie nie ma przeciwskażeń do prowadzenia prac.

4. ZALECENIA DLA INWESTORA NA CZAS REALIZACJI PRAC REMONTOWYCH:

W celu pewnego wykluczenia negatywnego oddziaływania na gatunki chronione o dokładnym terminie rozpoczęcia prac remontowych należy powiadomić autora opracowania. Zaleca się, aby na 5 dni przed rozpoczęciem prac związanych z pracami budowlanymi ornitolog jeszcze raz sprawdził czy na/w budynku ptaki nie przystąpiły do lęgów (dotyczy to terminu prowadzenia prac po 1 marca do 15 września). Poinformowanie odpowiednio wcześniej ornitologa o planowanym terminie rozpoczęcia prac budowlanych jest obowiązkiem inwestora. W przypadku gdy prace będą wykonywane etapami należy o tym fakcie poinformować ornitologa najpóźniej na 5 dni przed rozpoczęciu każdego z etapów. Nawet doświadczony specjalista ornitolog może nie wykryć wszelkich potencjalnych miejsc lęgowych ptaków. W przypadku nieumyślnego zniszczenia gniazda z lęgiem (gołębie mogą mieć lęgi praktycznie przez cały rok), należy przerwać prace i niezwłocznie wezwać przyrodnika, który zdecyduje o odpowiedniej formie udzielenia pomocy bądź umieszczeniu w odpowiednim ośrodku rehabilitacji lub zapewni alternatywne zimowisko. Niezbędny jest, więc ciągły nadzór ornitologiczny nad pracami, w celu podjęcia odpowiednich decyzji.

5. NADZÓR NAD REMONTEM

Przed wszystkim należy poinstruować pracowników prowadzących remont, z jakimi przypadkami mogą mieć do czynienia w danym budynku i jak należy postępować, w razie ich zaistnienia. Powinien być zapewniony stały kontakt telefoniczny z przyrodnikami, którzy podejmą interwencję w razie odnalezienia zwierząt. Bezpośrednio przed przystąpieniem do prac powinna być przeprowadzona ponowna kontrola ornitologiczna. W przypadku odnalezienia zajętych przez zwierzęta schronień, należy je oznakować. Dalsze postępowanie powinno być uzależnione od sytuacji i w razie potrzeby uzgodnione z organami ochrony przyrody. W przypadku ptaków ornitolodzy powinni zabezpieczyć miejsce natychmiast po wylocie z niego młodych, by nie dopuścić do ponownego złożenia jaj (wiele ptaków wyprowadza 2, a nawet 3 lęgi w ciągu roku). Może się zdarzyć, że już podczas remontu spod zdejmowanego parapetu, z pod rynny, obicia czy płatu tynku wypadną przeoczone nietotne pisklęta. Należy wówczas natychmiast przerwać prace i wezwać przyrodników, którzy udzielą zwierzętom odpowiedniej pomocy, np. przenosząc je do odpowiedniego ośrodka rehabilitacji zwierząt lub zapewniając alternatywne zimowisko.

6. ZAPEWNIENIE SCHRONIEŃ

Żeby planowane prace budowlane nie przyniosły szkody przyrodniczej, należy zwierzętom zapewnić istnienie odpowiedniej ilości właściwych schronień, przynajmniej minimalnie rekompensujących ilość utraconych miejsc lęgowych w wyniku remontu.

Liczba alternatyw schronień powinna w pełni równoważyć stratę, z uwzględnieniem ew. rekompensaty za szkody poniesione przez populacje tych gatunków w czasie remontu. Przy czym to zrównoważenie strat należy rozpatrywać w skali lokalnej (np. osiedla, ew. dzielnicy), a nie pojedynczego budynku, na którym czasami może nie być możliwości zamieszczenia odpowiedniej liczby skrzynek. Pamiętać należy o tym, że z reguły nie wszystkie skrzynki są zajmowane przez ptaki, więc ich liczbę trzeba zwiększyć w zależności od gatunku

i warunków lokalnych o 50-200% w stosunku do liczby par ptaków gniazdujących na budynku, przed jego remontem.

Alternatywne miejsca lęgowe dla ptaków

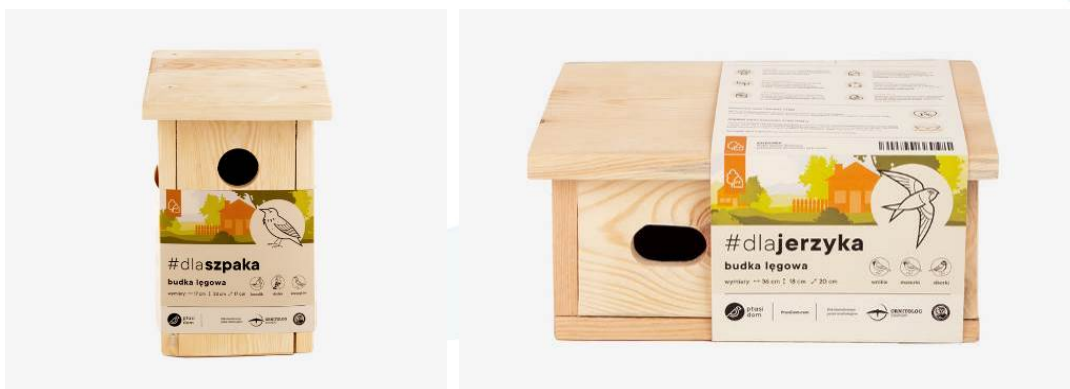
Jako kompensację przyrodniczą gniazd należy zamontować:

- Budka lęgowa typ A dla wróbla i mazurka – **w ilości 2 sztuk**

Lokalizację umiejscowienia półek lęgowych na elewacji bez okien, tak żeby uciążliwość ptaków została zminimalizowana.

Jeżeli będzie taka możliwość dobrą praktyką byłoby zapewnienie większej ilości alternatywnych miejsc lęgowych co przyczyni się do możliwości zasiedlenia tych miejsc przez ptaki oraz pozytywnie wpłynie na podniesienie potencjału lęgowego w tym w tym miejscu.

Zależy to jednak od dobrej woli inwestora.

Fot. Budka lęgowa dla wróbla i jerzyka / wróbla. (fot. www.PtasiDom.com)

7. WYMAGANE ZEZWOLENIA

Podczas prowadzenia prac ornitolog nie zaobserwował ptasich gniazd. Obecnie nie ma obowiązku zwracać się do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska o zgodę dotyczącą niszczenia gniazd ptaków podlegających ochronie oraz na płoszenie gatunków chronionych.

Niniejsza opinia jest ważna do 1 kwietnia 2026 r. i może ulec zmianie.

BIBLIOGRAFIA

Akty prawne:

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks Karny (Dz.U. Nr 88, poz.553 z późn. zm.)
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183);

Ustawa o ochronie przyrody z dn. 16 kwietnia 2004 (Dz. U. 2015 r. ,poz. 1651 z późn. zm.);

Ustawa o ochronie zwierząt z dn. 21 sierpnia 1997 (Dz. U. 2013 r., poz. 856 z późn. zm.);

Ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie z dn. 13 kwietnia 2007 (Dz.U. 2014 r., poz. 1789 z późn. zm.);

Ustawa prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 (Dz. U. 2016 r. , poz. 290);

Ustawa prawo ochrony środowiska z dn. 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. 2013 r. , poz. 1232 z późn. zm.).

LITERATURA

Bocheński M., Ciebiera O., Dolata P., Jerzak L., Zbyryt A., Ochrona ptaków w mieście. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Gorzów Wielkopolski 2013;

Busse P. (red), Mały Słownik Zoologiczny. Ptaki. Tom I. Wiedza Powszechna. Warszawa 1990;

Kuczyński L., Chylarecki P., Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliska, trendy. GIOŚ, Warszawa 2012;

Luniak M., Ptaki w budynkach. Stołeczne Towarzystwo Ochrony Ptaków, Warszawa 2010;

Svensson L., Ptaki Europy i obszaru śródziemnomorskiego. Przewodnik Collinsa. Multico, 2012;

Wylegała P., Jaros R., Dzieciotowski R., Kepel A., Szkudlare R., Paszkiewicz R., Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody. Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”. Poznań 2009.

Strony Internetowe:

www.gdos.gov.pl

www.lublin.rdos.gov.pl

www.stop.eko.org.pl

www.warszawa.rdos.gov.pl

Załącznik nr 1

Zdjęcia wykonane podczas inwentaryzacji

Fot. Obszar opracowania – widok ogólny.

Fot. Obszar opracowania – widok ogólny.

Fot. Obszar opracowania – widok ogólny.

Fot. Obszar opracowania – widok ogólny.